

Program przedmiotu

DOSTĘPNOŚĆ TRANSPORTOWA I MOBILNOŚĆ OSÓB O SZCZEGÓLNYCH POTRZEBACH

dla studentów kierunku psychologia na UKSW

Informacje organizacyjne

Moduł 3 (15 h teoria, 15 h ćwiczenia) DOSTĘPNOŚĆ TRANSPORTOWA I MOBILNOŚĆ OSÓB O SZCZEGÓLNYCH POTRZEBACH Informacje organizacyjne:

Czas: 15 spotkań po 2h, w sumie 30h (część teoretyczna naprzemiennie z częścią ćwiczeniową)

Cele przedmiotu:

- wprowadzenie w temat osób o szczególnych potrzebach (przypomnienie treści modułu 1 – główne zagadnienia);
- wprowadzenie w temat projektowania uniwersalnego (przypomnienie treści modułu 2 – główne zagadnienia);
- przekazanie studentom wiedzy w zakresie dostępności transportowej i mobilności osób o szczególnych potrzebach;
- zapoznanie studentów z dostępnymi możliwościami zapobiegającymi wykluczeniu lub ograniczeniu mobilności osób o szczególnych potrzebach;
- uwrażliwienie studentów na problemy i bariery z jakimi stykają się osoby o szczególnych potrzebach w zakresie transportu o mobilności;
- nabycie przez studentów postawy proaktywnej w zakresie pokonywania barier i proponowania rozwiązań w zakresie transportu i mobilności osobom o szczególnych potrzebach;
- nabycie umiejętności przeciwdziałania utrudnieniom w transporcie i mobilności, których doświadczają osoby o szczególnych potrzebach;
- nabycie przez studentów kompetencji społecznych prowadzących do inkluzji osób o szczególnych potrzebach;
- nabycie przez studentów umiejętności praktycznych związanych z pracą z osobami o szczególnych potrzebach.

Metody szkoleniowe:

- wykład
- praca w grupach
- praca indywidualna
- burza mózgów
- praca w terenie
- panele dyskusyjne
- gry i symulacje

Materiały szkoleniowe:

- materiały szkoleniowe są zawarte w opracowanej przez zespoły ITS, UKSW, WAT „bazie wiedzy” pt. Projektowanie uniwersalne w kontekście mobilności i dostępności transportu osobistego osób o szczególnych potrzebach (część 1-4) oraz uzupełniająco literatura wskazana w w/w pozycji.
- metody szkoleniowe i metody aktywizacji grupy zostały przedstawione w programie szkoleniowym dla kadry akademickiej opracowanym przez UKS.

Uwagi do prowadzenia:

- Przy niektórych ćwiczeniach podano przedziały czasowe. W zależności od dynamiki grupy te same ćwiczenia/ aktywności mogą trwać różną ilość czasu.
Przy szkoleniu metodami aktywnymi ważna jest elastyczność.

Spotkanie 1

Cele:

- zapoznanie uczestników z celami kursu;
- zapoznanie uczestników z programem kursu i wymaganiami końcowymi – ustalenie zasad współpracy;
- wzajemne zapoznanie się i integracja.

Czas spotkania: 2x45 min

Pomoce dydaktyczne:

- komputer z dostępem do Internetu
- rzutnik multimedialny
- flipchart i mazaki

	Przebieg zajęć	Czas trwania	Pomoce dydaktyczne
1	Ćwiczenie wstępne: Wzajemne przedstawienie się i zapoznanie wg. reguł wybranej gry na zapoznanie się i naukę imion.	10 minut	-
2	Ćwiczenie integracyjne: Budowanie atmosfery bezpieczeństwa i wspólnoty w grupie za pomocą wybranego przez prowadzącego ćwiczenia integracyjnego.	15 minut	wg. potrzeb
3	Zapoznanie z projektem: Zapoznanie studentów z projektem Centrum Wiedzy o Dostępności do transportu i mobilności osób o szczególnych potrzebach. - zaprezentowanie głównych celów i założeń projektu - zaprezentowanie zadań realizowanych w ramach projektu - zaprezentowanie zadań realizowanych dla studentów w ramach projektu i ich założeń. Zaproszenie studentów do mini-dyskusji na temat korzyści wynikających z wdrażania zadań projektu Centrum Wiedzy o Dostępności ze szczególnym uwzględnieniem perspektywy uniwersyteckiej. Wyjaśnienie pytań i wątpliwości.	20 minut	Prezentacja zawierająca informacje o projekcie i zadaniach realizowanych w ramach projektu
4	Wprowadzenie w ideę zajęć i zebranie oczekiwań: Zapoznanie studentów z podstawowymi celami przedmiotu oraz zagadnieniami, które będą poruszane w trakcie zajęć. Informacje z pierwszego spotkania mają na celu zaznajomienie studentów z podstawowymi zagadnieniami, jakie będą poruszane podczas zajęć – rozwinięcie tych zagadnień będzie elementem kolejnych spotkań. Budowanie poczucia sensu i aktywności w pracy z grupą. Zaproszenie studentów do pracy w grupach: dyskusja na temat oczekiwań dotyczących przedstawionych zagadnień, spisanie oczekiwań i prezentacja oczekiwań na forum i odniesienie prowadzącego. Podsumowanie zawierające formę prowadzenia zajęć (teoretyczno-praktyczne).	30 minut	Flipchart Mazaki

<p>Przedstawienie studentom zasad i formy zaliczenia: Przedstawienie zasad formalnych i zasad bezpieczeństwa psychologicznego w pracy z grupą. Zawarcie kontraktu na współpracę. Zasady formalne: Aktywny udział w zajęciach (obejmujący udział w zleconych ćwiczeniach indywidualnych i grupowych, udział w dyskusji), kwestia obecności podczas zajęć i limitu dopuszczalnych nieobecności. Zasady współpracy w grupie: Ustalenie wspólnie z grupą zasad dobrej komunikacji i norm bezpieczeństwa psychologicznego.</p>	<p>15 minut</p>	<p>Prezentacja zawierające informacje o zasadach zaliczenia</p>
--	-----------------	---

Spotkanie 2

Cele:

- wprowadzenie/przypomnienie tematyki projektowania uniwersalnego
- wprowadzenie/przypomnienie tematyki osób o szczególnych potrzebach.

Czas spotkania: 2x45 min

Pomoce dydaktyczne:

- komputer z dostępem do Internetu
- rzutnik multimedialny
- flipchart i mazaki

	Przebieg zajęć	Czas trwania	Pomoce dydaktyczne
1	Ćwiczenie wstępne: Podziel studentów na 2 grupy i poproś ich o podanie skojarzeń z hasłami "projektowanie uniwersalne" i "osoby o szczególnych potrzebach". Do ćwiczenia i prezentacji wyników można wykorzystać stronę mentimeter.com lub flipchart i mazaki.	15 minut	Komputer z dostępem do Internetu lub flipchart i mazaki
2	Wstęp teoretyczny: Przypomnienie studentom podstawowych informacji nt. projektowania uniwersalnego i osób o szczególnych potrzebach. - definicja projektowania uniwersalnego i podstawowe pojęcia - założenia, zasady i dobre praktyki projektowania uniwersalnego (m.in. równy dostęp, elastyczność użytkowania, - klasyfikacja osób o szczególnych potrzebach, prostota i intuicyjność użytkowania, czytelna informacja, minimalizacja wysiłku fizycznego itp. - przedstawienie danych statystycznych dotyczących liczby osób o szczególnych potrzebach w Polsce (przykładowe kategorie) - przedstawienie problemów w codziennym życiu z jakimi mogą się spotykać osoby o szczególnych potrzebach związanych z transportem i mobilnością oraz jak może to wpłynąć na ich zdrowie (fizyczne i psychiczne) oraz kontakty społeczne.	45 minut	Prezentacja zawierająca elementy teoretyczne opracowane na podstawie materiałów szkoleniowych zawartych w opracowanej przez zespoły ITS, UKSW, WAT „bazie wiedzy”
3	Ćwiczenia praktyczne: Zaprezentowanie dotychczasowych doświadczeń związanych z osobami o szczególnych potrzebach i projektowaniem uniwersalnym Studenci mają za zadanie po kolei podać przykład ze swoich doświadczeń z osobami o szczególnych potrzebach i/lub przykłady dobrych praktyk projektowania uniwersalnego, z którymi się spotkali. Prowadzący moderuje dyskusję.	20 minut	-
4	Zadanie domowe: Zadanie 1: Zadaniem studentów jest zapoznanie się na następne zajęcia z podstawowymi aktami prawa krajowego i międzynarodowego	10 min	

<p>regulującymi kwestie projektowania uniwersalnego, praw osób z niepełnosprawnościami (np. Konwencja ONZ, rządowy program Dostępność Plus, Ustawa o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, itd.).</p> <p>Zadanie 2: praca w terenie</p> <p>Zadaniem studentów jest analiza najbliższego otoczenia (wybrany budynek/instytucja, parking, środek transportu) i zrobienie zdjęć do zaprezentowania przed całą grupą pod kątem dostępności / niedostępności (stosowania / niestosowania) projektowania uniwersalnego dla wybranej grupy osób o szczególnych potrzebach, ze szczególnym uwzględnieniem mobilności. Zadanie możliwe do wykonania w parach.</p>		
--	--	--

Spotkanie 3

Cele:

- wstępne zapoznanie z zagadnieniem projektowania uniwersalnego w obszarze transportu;
- identyfikacja trudności napotykanych przez osoby o szczególnych potrzebach w obszarze mobilności i transportu - wykład.

Czas spotkania: 2x45 min

Pomoce dydaktyczne:

- komputer z dostępem do Internetu
- rzutnik multimedialny
- flipchart i mazaki

	Przebieg zajęć	Czas trwania	Pomoce dydaktyczne
1	Część teoretyczna: Dyskusja ze studentami na podstawie treści zadanych do zapoznania się w domu (zadanie 1). Podzielenie się refleksjami.	10 minut	-
2	Część praktyczna: Zaprezentowanie przez studentów wykonanych zdjęć (zadanie 2). Zaproszenie grupy do aktywnej dyskusji: co było dla nich zaskakujące (pozytywnie/ niepozytywnie)? Co ich zdziwiło? Jakie mają refleksje po wykonaniu zadania? Itp.	20 minut	Komputer Rzutnik
3	Część teoretyczna: Projektowanie uniwersalne w obszarze transportu Przedstawienie zagadnienia projektowania uniwersalnego w obszarze transportu. Zaprezentowanie różnorodnych trudności, których mogą doświadczać osoby o szczególnych potrzebach np. w transporcie indywidualnym i zbiorowym. Pokazanie zachowań, które mogą pomóc takim osobom (np. zostawianie wolnego miejsca dla wózków dziecięcych i inwalidzkich w autobusie, prośba do kierowcy o obniżenie podwozia, savoir vivre wobec osoby poruszającej się na wózku). Pokazanie przykładów (najlepiej ilustrowanych fotografiami) rozwiązań stosowanych w przestrzeni publicznej (np. szerokie i gładkie chodniki, autobusy niskopodłogowe, obniżone krawężniki, linie naprowadzające dla niewidomych, komunikaty głosowe, automatycznie otwierane drzwi, inteligentne systemy transportowe), w tym przykładów rozwiązań, które nie są dostosowane do potrzeb tych osób (np. brak możliwości unieruchomienia wózka w autobusie, zbyt wysokie kontakty w toalecie dla osób z niepełnosprawnościami). Przedstawienie korzyści płynących dla wszystkich użytkowników transportu.	60 minut	Prezentacja zawierająca elementy teoretyczne opracowane na podstawie materiałów szkoleniowych zawartych w opracowanej przez zespoły ITS, UKSW, WAT „bazie wiedzy”

Spotkanie 4

Cele:

- identyfikacja potrzeb i trudności napotykanych przez osoby o szczególnych potrzebach w obszarze mobilności i transportu – ćwiczenia;
- wprowadzenie definicji dostępności transportowej.

Czas spotkania: 2x45 min

Pomoce dydaktyczne:

- komputer z dostępem do Internetu
- rzutnik multimedialny
- flipchart i mazaki

	Przebieg zajęć	Czas trwania	Pomoce dydaktyczne
1	Prezentacja filmu: <i>Niepełnosprawny w aucie:</i> https://www.youtube.com/watch?v=hnKMBJ-VIz4 Dyskusja	20 minut	Komputer z dostępem do Internetu
2	Ćwiczenie grupowe Studenci dzielą się na grupy lub pary. Ich zadaniem jest zdefiniowanie potrzeb danej grupy osób o specjalnych potrzebach w odniesieniu do konkretnego środka transportu indywidualnego. Każdej grupie można przydzielić jedną, dwie kategorie osób o specjalnych potrzebach (wg. wzoru z Załącznika 1). Czy osoba o danych potrzebach może w ogóle z danego środka transportu korzystać? W jaki sposób ma znaczenie – jakie są wyzwania / problemy osób o specjalnych potrzebach przy korzystaniu z danego środka transportu? Studenci przedstawiają na forum całej grupy wyniki swojej pracy, a cała grupa przedstawia swoje refleksje na temat tych wyników. Studenci zastanawiają się, jakie są najtrudniejsze bariery społeczne do pokonania dla osób o specjalnych potrzebach w zakresie transportu. Odpowiedzi na te pytania zapisywane są na flipcharcie.	45 minut	Flipchart Mazaki Załącznik 1
3	Dostępność transportowa Przedstaw studentom mini wykład z wybranych zagadnień dostępności transportowej: - definicja i podstawowe pojęcia związane z dostępnością transportową - klasyfikacja wykluczeń związanych z transportem - komponenty dostępności istotne w systemie transportowym	20 minut	Prezentacja zawierająca elementy teoretyczne opracowane na podstawie materiałów szkoleniowych zawartych w opracowanej przez zespół ITS, UKSW, WAT „bazie wiedzy”
4	Zadanie domowe: Zadanie 1: Zadaniem studentów jest zapoznanie się na następnym zajęciu z podstawowymi aktami prawa krajowego	5 minut	-

(dokumenty i akty prawne w Polsce) odnoszącymi się do transportu osób o szczególnych potrzebach.		
--	--	--

Załącznik 1

Środek transportu	Samochód (jako kierowca)	Rower	Autobus komunikacji miejskiej	...
Specjalne potrzeby				
Osoby na wózkach inwalidzkich				
Osoby niewidome / niedowidzące				
Kobiety w ciąży				
Osoby starsze				
...				

Spotkanie 5

Cele:

- zapoznanie z podstawowymi/wybranymi aktami prawa krajowego, regulującymi kwestie związane z dostępnością transportową, brakiem dyskryminacji, czy włączeniem społecznym;
- analiza wybranych dokumentów i aktów prawnych w Polsce odnoszących się do transportu i mobilności.

Czas spotkania: 2x45 min

Pomoce dydaktyczne:

- komputer z dostępem do Internetu
- rzutnik multimedialny
- flipchart i mazaki

	Przebieg zajęć	Czas trwania	Pomoce dydaktyczne
1	<p>Część teoretyczna: Dostępność transportowa a przepisy prawa.</p> <p>Przedstawienie i omówienie podstawowych/ wybranych aktów prawa krajowego odnoszącego się do mobilności i transportu osób o szczególnych potrzebach. W tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przepisy prawa regulujące dostęp do transportu osób ze szczególnymi potrzebami; - przykłady uregulowań prawnych w procesie zdobywania uprawnień i kształcenia osób z niepełnosprawnościami na kierowców - przykłady uregulowań prawnych dotyczących przywilejów osób z niepełnosprawnościami odnoszące się do transportu i mobilności 	40 minut	Prezentacja zawierająca elementy teoretyczne opracowane na podstawie materiałów szkoleniowych zawartych w opracowanej przez zespoły ITS, UKSW, WAT „bazie wiedzy”
2	<p>Część praktyczna:</p> <p>Zaproś studentów do pracy w grupach. Ich zadaniem jest przeanalizowanie dostępności transportowej - w świetle poznanych przepisów - w swojej miejscowości / gminie / dzielnicy.</p>	40 min	Flipchart Mazaki
3	<p>Podsumowanie:</p> <p>Poszczególne grupy prezentują swoje wnioski na forum. Prowadzący zbiera wnioski i podsumowuje.</p>	10 min	

Spotkanie 6

Cele:

- uwrażliwienie studentów na problemy i bariery z jakimi stykają się osoby o szczególnych potrzebach w zakresie transportu o mobilności na przykładzie osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim lub osoby starszej – wywiad.

Czas spotkania: 2x45 min

Pomoce dydaktyczne:

- komputer z dostępem do Internetu
- rzutnik multimedialny
- flipchart
- mazaki

	Przebieg zajęć	Czas trwania	Pomoce dydaktyczne
1	<p>Wywiad Zaproszenie na zajęcia osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim lub osoby starszej i poproszenie ją o podzielenie się swoimi doświadczeniami związanymi z mobilnością (np. podróż pociągiem, przemieszczanie się po swojej miejscowości). Prowadzący moderuje prowadzenie wywiadu. Studenci mają możliwość zadawania pytań. Istnieje możliwość przeprowadzenia wywiadu on-line, ale ważne, aby był on w czasie rzeczywistym (nie nagranie).</p>	60 minut	Komputer z dostępem do Internetu Kontakt do osoby niepełnosprawnej lub starszej
2	<p>Podsumowanie Zaproś studentów do swobodnej dyskusji i podzielenia się odczuciami po przeprowadzonej rozmowie. Spiszcie najważniejsze wnioski.</p>	20 minut	Flipchart Mazaki
3	<p>Zadanie domowe: Zadaniem studentów jest napisanie „kartki z pamiętnika” osoby z wybranej kategorii osób o szczególnych potrzebach, która wybrała się na urlop nad morze/ się do teatru Kamienica w Warszawie lub na zakupy do Złotych Tarasów.</p>	10 minut	-

Spotkanie 7

Cele:

- uwrażliwienie studentów na problemy i bariery z jakimi stykają się osoby o szczególnych potrzebach w zakresie transportu o mobilności na przykładzie osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim lub osoby starszej – symulacja.

Czas spotkania: 2x45 min

Pomoce dydaktyczne:

- komputer z dostępem do Internetu
- rzutnik multimedialny
- flipchart i mazaki
- wózek inwalidzki
- okulary zniekształcające widzenie
- symulator odczuć starczych

	Przebieg zajęć	Czas trwania	Pomoce dydaktyczne
1	Wprowadzenie: Kartki z pamiętnika Podziel studentów na pary lub mniejsze grupy i zaproś ich do przeczytania swoich „kartek z pamiętnika”.	10 minut	-
2	Symulacja Wyznacz trasę z punktu A do punktu B (np. na inne piętro, do stołówki lub pobliskiego sklepu, do dziekanatu). Przenieś do sali symulator odczuć starczych, wózek inwalidzki, okulary zniekształcające widzenie. Zaproś 2 wybrane osoby do przemieszczenia się na wybranym odcinku. Przygotuj ochotników do wykonania zadania. Pozostałych uczestników podziel na 2 grupy, które będą towarzyszyć wybranej osobie.	40 minut	Wózek inwalidzki Okulary zniekształcające widzenia Symulator odczuć starczych
3	Podsumowanie: Po wykonaniu zadania poproś osoby w rolach o podzielenie się swoimi odczuciami w trakcie wykonywania zadania. Jak się czują? Co było dla nich łatwe, co trudne? Co ich zaskoczyło? Itp. Zaproś grupę do spisania najistotniejszych wniosków.	20 minut	Flipchart Mazaki
4	Film: Na zakończenie wyświetl uczestnikom film: Kulawy Adam w odwiedzinach u kolegi www.youtube.com/watch?v=G1m-t7qrETw	20 minut	Komputer z dostępem do Internetu

Spotkanie 8

Cele:

- dostarczenie informacji w zakresie rozwiązań technicznych (urządzeń adaptacyjnych) oraz nowych technologii umożliwiających osobom o szczególnych potrzebach przemieszczanie się i uczestnictwo w ruchu drogowym – na przykładzie kierowców;
- zapoznanie z usługami ułatwiającymi mobilność wybranej grupy osób o szczególnych potrzebach – na przykładzie osób z niepełnosprawnościami motorycznymi.

Czas spotkania: 2x45 min

Pomoce dydaktyczne:

- komputer z dostępem do Internetu
- rzutnik multimedialny
- flipchart i mazaki

	Przebieg zajęć	Czas trwania	Pomoce dydaktyczne
1	<p>Wprowadzenie: Podziel studentów na 3-4 grupy. Ich zadaniem jest burza mózgów nt. urządzeń adaptacyjnych dla wylosowanej grupy osób o szczególnych potrzebach.</p> <p>Grupa 1 Kierowcy samochodów osobowych z niepełnosprawnościami motorycznymi, z trudnościami w poruszaniu się..</p> <p>Grupa 2 Pasażerowie o nietypowym wzroście (w tym dzieci) w miejskim transporcie publicznym (autobus, tramwaj, metro).</p> <p>Grupa 3 Osoby z niepełnosprawnościami psychicznymi, intelektualnymi oraz z zaburzeniami funkcji poznawczych podróżujące pociągiem.</p> <p>Grupa 4 Osoby niedosłyszące w przestrzeni publicznej, poruszające się po mieście pieszo.</p> <p>Zaproś poszczególne grupy do prezentacji pracy grup na forum.</p>	20 minut	Flipchart Mazaki
2	<p>Część teoretyczna: Wykład interaktywny (prowadzony z odwołaniem się do doświadczeń studentów, zadawaniem pytań, dyskusji) nt. rozwiązań adaptacyjnych na przykładzie kierowców/pasażerów z niepełnosprawnościami oraz możliwościach wykorzystania nowych technologii dla osób z dysfunkcjami motorycznymi.</p> <p>- demonstratory - funkcje jazdy częściowo autonomicznej</p> <p>Tematy do dyskusji: Dla jakich osób dedykowane jest urządzenie zastosowane w pojeździe? Jak oceniacie wybrane urządzenie pod względem ułatwienia jazdy/</p>	60 minut	Prezentacja zawierająca elementy teoretyczne opracowane na podstawie materiałów szkoleniowych zawartych w opracowanej przez zespoły ITS, UKSW,

	poruszania się z uwzględnieniem wad projektowych? Jakie są zalety i wady zastosowanego rozwiązania? Itp.		WAT „bazie wiedzy”
3	<p>Praca domowa:</p> <p>Zadanie 1: Zadaniem każdego studenta jest zadzwonienie do wybranej szkoły nauki jazdy i zapytanie o możliwość odbycia kursu prawo jazdy dla osoby z wybraną dysfunkcją ruchu lub starszą (65+).</p> <p>Zadanie 2: Zadaniem każdego studenta jest zadzwonienie do PKP z prośbą o informację nt. asystenta podróży osoby niepełnosprawnej pociągami IC na trasie Warszawa-Toruń (mężczyzna, 50 l, poruszający się na wózku elektrycznym, po urazie kręgosłupa, ze sprawną tylko jedną ręką, bez możliwości wstawiania z wózka)</p>	10 minut	-

Spotkanie 9 i Spotkanie 10 (zajęcia zablokowane, w terenie - ITS)

Cele:

- zapoznanie z urządzeniami adaptacyjnymi dla kierowców i pasażerów z niepełnosprawnościami w siedzibie Instytutu Transportu Samochodowego (ITS).

Czas spotkania: 4x45 min

Pomoce dydaktyczne:

- demonstratory stacjonarne
- demonstratory w pojazdach
- inne.

	Przebieg zajęć	Czas trwania	Pomoce dydaktyczne
1	<p>Zajęcia praktyczne:</p> <p>Studenci spotykają się w ITS na 3godzinny blok zajęć praktycznych. Ćwiczenia z wykorzystaniem pojazdów i demonstratorów.</p> <p>W miarę możliwości: Przejazd testowy wybranym pojazdem z adaptacją w celu analizy zastosowanego urządzenia.</p>	150 minut	Demonstratory stacjonarne Demonstratory w pojazdach
2	<p>Podsumowanie:</p> <p>Dyskusja podsumowująca nt. wybranie najlepszego i najgorszego dostosowania pod względem dostępności transportowej dla osób o szczególnych potrzebach wraz z uzasadnieniem oceny spośród dostępnych urządzeń demonstracyjnych.</p>	30 min	-

Spotkanie 11

Cele:

- zapoznanie z wybranymi procedurami twórczego rozwiązywania problemów;

- opracowanie koncepcji usługi i/lub rozwiązania organizacyjnego ułatwiającego transport i mobilność wybranej grupy osób o szczególnych potrzebach – wprowadzenie.

Czas spotkania: 2x45 min

Pomoce dydaktyczne:

- komputer z dostępem do Internetu
- rzutnik multimedialny
- flipchart i mazaki
- załącznik 1
- książki/ materiały nt. wybranych metod TRoP

Proctor T., Twórcze rozwiązywanie problemów w zarządzaniu, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2002

Nęcka E., Trening twórczości, Oficyna Wydawnicza IMPULS, Kraków 1998

	Przebieg zajęć	Czas trwania	Pomoce dydaktyczne
1	Wprowadzenie Przedstawienie studentom idei i przebiegu procesu Twórczego rozwiązywania problemów (TRoP). Zrobienie przykładowych ćwiczeń na giętkość, płynność lub oryginalność myślenia (wg. preferencji prowadzącego).	15 minut	-
2	Przygotowanie: Wybrane metody TRoP W podziale na 4 grupy poprosz studentów o zapoznanie się i zaprezentowanie grupie jednej z metod TRoP: Analiza morfologiczna, Kruszenie, Szukanie udoskonaleń produktu, „Karteczkowa” burza mózgów. Zadaniem każdej grupy jest wyjaśnienie na wybranym przykładzie jak stosować w/w metodę. Mile widziany przykład związany z tematyką zajęć.	30 minut	Książki nt. TRoP Flipchart Mazaki
3	Ćwiczenie praktyczne: Prezentacja wiedzy na forum. Nauka umiejętności posługiwania się daną metodą TRoP. Studenci po kolei prezentują opis danej metody i uczą na wybranym przykładzie posługiwania się nią pozostałych członków innych grup.	35 minut	
3	Praca domowa: Podział studentów na 4-5 grup i wylosowanie opisu sytuacji z załącznika. Wybór metody TRoP, za pomocą której dana grupa chciałaby popracować nad szukaniem rozwiązań. Przygotowanie do prowadzenia na następne zajęcia.	10 minut	

Załącznik 1

Osoba 1

Maria jest studentką I roku polonistyki na Uniwersytecie Warszawskim. Przeprowadziła się ze swojej rodzinnej miejscowości (małe miasto). Ma do domu ok. 200 km. Nigdy wcześniej nie mieszkała w dużym mieście. Maria jest osobą niedowidzącą, widzi jedynie plamy. Mieszka w akademiku, skąd na uczelnię ma około 6 km. Co ułatwiłoby Marii odnalezienie się i funkcjonowanie w stolicy.

Osoba 2

Michał na co dzień korzysta z wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym. Ma obecnie 55 lat. W wieku 18 lat miał wypadek samochodowy wyniku czego jest osobą sparaliżowaną od szyi w dół. Dzięki długotrwałej i systematycznej rehabilitacji jest w stanie nieznacznie manewrować jedną ręką. Michał mieszka na wsi, ale jest bardzo ciekawy świata. Chciałby w najbliższe wakacje zwiedzić główne miasta Polski. Co mogłoby pomóc mu zrealizować swoje marzenia?

Osoba 3

Ania jest w 7 miesiącu ciąży. Chce pracować jeszcze około miesiąca, ale jej biuro znajduje się na 4 piętrze w budynku bez windy, co stało się naprawdę męczące. Jak mógłbyś pomóc Ani.

Osoba 4

Stanisław ma 65 l i od 5 lat ma zdiagnozowaną chorobę Alzheimera. Jest pod stałą opieką neurologa, na co dzień korzysta w warsztatów terapii zajęciowej, na które samodzielnie dojeżdża transportem publicznym. Niestety coraz częściej mylą mu się przystanki lub zapomina...

Osoba 5

Adam jest pod opieką psychiatry i leczy się od paru lat. Ma lęk przed zatłoczonymi miejscami. Boi się też, że zachoruje, kiedy ktoś, nawet przypadkowo, dotknie go np. mijając go w zatłoczonym tramwaju. Jednocześnie zależy mu na tym, aby nie stracić pracy, którą lubi, ale codzienne dojeżdżanie do niej kolejką podmiejską jest dla niego dużą torturą.

Spotkanie 12

Cele:

- uwrażliwienie studentów na problemy i bariery z jakimi stykają się osoby o szczególnych potrzebach w zakresie transportu o mobilności;
nabycie przez studentów postawy proaktywnej w zakresie pokonywania barier i proponowania rozwiązań w zakresie transportu i mobilności osobom o szczególnych potrzebach;
- opracowanie koncepcji usługi ułatwiającej transport i/lub rozwiązania organizacyjnego ułatwiającego transport i mobilność wybranej grupie osób o szczególnych potrzebach – wypracowywanie i prezentacja prac.

Czas spotkania: 2x45 min

Pomoce dydaktyczne:

- komputer z dostępem do Internetu
- rzutnik multimedialny
- flipchart i mazaki

	Przebieg zajęć	Czas trwania	Pomoce dydaktyczne
1	Wprowadzenie: Zaproś studentów do rundki początkowej w formie skojarzeń: Czuję się jak..., bo	5 minut	-
2	Ćwiczenie praktyczne: Po kolei grupy prowadzą zajęcia wykorzystując wybraną technikę TRoP do wygenerowania rozwiązania problemu z wylosowanej na poprzednich zajęciach sytuacji.	75 minut	Komputer Rzutnik Flipchart Mazaki
3	Podsumowanie: Sfotografowanie efektów pracy – koncepcji usługi lub rozwiązania organizacyjnego ułatwiającego transport i mobilność dla osób o szczególnych potrzebach.	10 minut	

Spotkanie 13

Cele:

- zapoznanie studentów z procesami medycznymi i psychologicznymi wpływającymi na zachowanie w ruchu drogowym, w szczególności osób starszych;
- przedstawienie wpływu zmęczenia, leków, alkoholu i narkotyków na kierowanie pojazdem -

Czas spotkania: 2x45 min

Pomoce dydaktyczne:

- komputer z dostępem do Internetu
- rzutnik multimedialny
- flipchart i mazaki
- BATAK
- Alkogogle, Narkogogle
- Karta ćwiczeń

	Przebieg zajęć	Czas trwania	Pomoce dydaktyczne
1	<p>Wprowadzenie: Studenci generują skojarzenia dotyczące transportu i mobilności do słów: STAROŚĆ (1 grupa) i ŚRODKI PSYCHAKTYWNE (2 grupa). Prezentacja skojarzeń na forum i wprowadzenie w temat dzisiejszych zajęć.</p>	10 minut	Flipchart Mazaki
2	<p>Część teoretyczna: Wykład interaktywny prowadzony z odwoływaniem się do doświadczeń słuchaczy, zadawaniem pytań, dyskusją, dotyczący procesów medycznych i psychologicznych wpływających na zachowanie w ruchu drogowym, w szczególności osób starszych; wpływ zmęczenia, leków, alkoholu i narkotyków na kierowanie pojazdem. - podstawowe dane statystyczne dotyczące osób starszych; - pojęcie starzenia się i zagadnień pokrewnych; cech tego procesu - wpływ procesów medycznych i psychologicznych na zachowanie w ruchu drogowym (wzrok, słuch, układ szkieletowo-mięśniowy, czas reakcji, koncentracja uwagi) - wpływ zmęczenia, laków, alkoholu i narkotyków na kierowanie pojazdem</p>	35 minut	Prezentacja zawierająca elementy teoretyczne opracowane na podstawie materiałów szkoleniowych zawartych w opracowanej przez zespoły ITS, UKSW, WAT „bazie wiedzy”
3	<p>Część praktyczna: Do wyboru, w zależności od posiadanych możliwości. Przygotowanie w sali wykładowej 3-4 stanowisk z wybranymi urządzeniami i zaproszenie studentów do „odwiedzenia” każdego punktu oraz wypełnienie karty ćwiczeń po danej symulacji. Stanowiska 1-2:</p>	40 minut	BATAK Alkogogle, Narkogogle Karta ćwiczeń

CENTRUM WIEDZY O DOSTĘPNOŚCI DO TRANSPORTU I MOBILNOŚCI OSÓB O SZCZEGÓLNYCH POTRZEBACH (POWR.03.05.00-00-CW07/20)

	<p>Sprawdzanie i trening refleksu, sprawności, koordynacji, szybkości reakcji oraz poziomu wytrzymałości.</p> <p>Stanowiska 2-3</p> <p>Symulacja zmian w funkcjonowaniu niektórych zmysłów pod wpływem leków, środków psychoaktywnych za pomocą alkoholi/ narkotyków.</p> <p>Umożliwienie każdemu studentowi skorzystania z urządzenia.</p>		
3	<p>Podsumowanie:</p> <p>Podzielenie się spostrzeżeniami i odczuciami zapisanymi na kartach ćwiczeń oraz wnioskami z ćwiczenia.</p>	5 minut	-

Spotkanie 14

Cele:

- zdobycie przez studentów wiedzy dotyczącej przywilejów osób z niepełnosprawnościami obowiązującymi się w ruchu drogowym;
- zapoznanie studentów z dostępnymi możliwościami zapobiegającymi wykluczeniu lub ograniczeniu mobilności osób o szczególnych potrzebach;
- uwrażliwienie studentów na problemy i bariery z jakimi stykają się osoby o szczególnych potrzebach w zakresie transportu o mobilności.

Czas spotkania: 2x45 min

Pomoce dydaktyczne:

- komputer z dostępem do Internetu
- rzutnik multimedialny
- flipchart i mazaki

	Przebieg zajęć	Czas trwania	Pomoce dydaktyczne
1	Wprowadzenie Prezentacja na rzutniku wybranych znaków i symboli dotyczących ułatwień stosowanych w prawie polskim w zakresie transportu i ruchu drogowego dla osób w niepełnosprawnością z pytaniem do studentów o ich znaczenie (z jakimi wiążą się przywilejami).	15 minut	Komputer Rzutnik
2	Część teoretyczna: Wykład interaktywny prowadzony z odwoływaniem się do doświadczeń słuchaczy, zadawaniem pytań, dyskusją, dotyczący ułatwień stosowanych w prawie polskim w zakresie transportu i ruchu drogowego dla osób w niepełnosprawnością - Karta parkingowa dla osoby z niepełnosprawnością - Miejsce postojowe dla osoby niepełnosprawnej - Opłaty za użytkowanie dróg - Pozostałe aspekty prawne w zakresie oznakowania i sygnałów drogowych - Sygnały akustyczne, sygnały wibracyjne, informacja dotykowa bierna - Przystosowanie przystanków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami - Dofinansowania dla osób z niepełnosprawnościami	60 minut	Prezentacja zawierająca elementy teoretyczne opracowane na podstawie materiałów szkoleniowych zawartych w opracowanej przez zespół ITS, UKSW, WAT „bazie wiedzy”
3	Część praktyczna: Wyszukanie przez studentów aktualnych informacji nt. dofinansowania dla osoby o szczególnych potrzebach w zakresie transportu i mobilności. Prezentacja wyników na forum.	15 minut	

Spotkanie 15 a (do wyboru)

Cele:

- integracja wiedzy zdobytej podczas kursu.

Czas spotkania: 2x45 min

Pomoce dydaktyczne:

- komputer z dostępem do Internetu
- rzutnik multimedialny
- flipchart i mazaki

	Przebieg zajęć	Czas trwania	Pomoce dydaktyczne
1	Ćwiczenie integrujące Studenci – w parach lub grupach – mają za zadanie opracować jeden rozdział z przewodnika nt. mobilności i transportu dla wylosowanej kategorii osób o szczególnych potrzebach. Przewodnik ma zawierać porady i praktyczne wskazówki ułatwiające danej grupie przemieszczenie się z punktu A do B i/lub załatwienia jakiejś sprawy.	50 minut	Losy z kategoriami osób o szczególnych potrzebach Kartki a4
2	Prezentacja prac Efekty pracy prezentowane są następnie przed całą grupą i dyskutowane z prowadzącym i członkami innych grup.	30 minut	-
3	Zadanie domowe Zadaniem poszczególnych grup jest dopracowanie przewodnika i wysłanie do w formie .doc	10 minut	-

Spotkanie 15 b (do wyboru)

Cele:

- podsumowanie wiedzy zdobytej podczas kursu.

Czas spotkania: 2x45 min

Pomoce dydaktyczne:

- flipchart,
- mazaki
- klej, flamastry, wycięte z kartonu kółka i owale, kartki w formacie A4 itp.

	Przebieg zajęć	Czas trwania	Pomoce dydaktyczne
1	Ćwiczenie podsumowujące 1 Studenci – grupach – mają za zadanie opracować konspekt/scenariusz lekcji dla uczniów szkół ponadpodstawowych uwrażliwiający ich na tematykę dostępności transportowej i mobilności osób o szczególnych potrzebach.	30 minut	Losy z kategoriami osób o szczególnych potrzebach Kartki a4
2	Prezentacja prac 1 Efekty pracy prezentowane są następnie przed całą grupą i dyskutowane z prowadzącym i członkami innych grup.	15 minut	-
1	Ćwiczenie podsumowujące 2 Studenci – w grupach - mają za zadanie próbę rekonstrukcji najważniejszych zagadnień poruszanych podczas zajęć, czyli zaprezentowanie nowo zdobytej wiedzy dotyczącej dostępności transportowej i mobilności osób o szczególnych potrzebach w formie mindmapy. Efektem ćwiczenia jest stworzenie plakatów prezentujących w formie graficznej wynik dyskusji. Studenci mają do dyspozycji przygotowane wcześniej materiały: duży arkusz papieru, klej, flamastry, kilkanaście wyciętych kółek i owali do przyklejania na plakat i prezentowania poszczególnych bloków tematycznych, około 10 prostokątów (np. kartki w formacie A4) do zapisywania obszarów treściowych poruszanych w poszczególnych blokach tematycznych. Zapisywane treści powinny być zaakceptowane przez całą grupę.	30 minut	Arkusze papieru, klej, flamastry, wycięte z kartonu kółka i owale, kartki w formacie A4
2	Prezentacja prac 2 Efekty pracy prezentowane są następnie przed całą grupą i dyskutowane z prowadzącym. Studenci opowiadają, co było dla nich najciekawsze, najważniejsze lub najbardziej interesujące podczas trwania kursu.	15 minut	-